

قوسارلغىڭ نۇقتە نۇزۇرىنى تەقىب ايتدى يەنى: اىكەنجى د.جەلردە موازى بىر طرزىدە اسكى وبىڭى خروقاتك كچىلمەسى بىرنىچى درجەلردە ايسە صوڭ غروبىلاردا بىڭى القبايله چوجوقلارى آشنا ايتىمىك - طرفدارى اولدى.

عموميت اوزىدە قونفرانس طنطنەلى بىر صورتدە كىچەرەك بىر چوق مەم مىثلەلرىندە حل ايتىمىكە موفق اولدى. آذربايجان معارفى تارىخىندە بىرنىچى دفعە اولاراق بويىلە پىداغوزى و اصول مىثلەلرى بۇنوع جديت و مراقلا حل ايدىلەشدر. كلەجك سەنە مكىتلىرىك مىحكەلمىسە ايجىن گوتورىلن بو شىت (قورسى) آذربايجان مكىتلىرىنە شېهە يوق بويوك تاثيرلار بىراقاقادر.

بولداشلارمز، ناصل جديت و اهميتلە بوتون مىثلەلرى حل ايتدىكلىرى كىيى اوبىلەجەدە بونلارى حياته تطبيق ايتىمىكە چالشمالىدرلر.

سەلىم مەركىزى

يىڭى اجتماعى تربيه ايشجىلارنىڭ حاضرلىقى.

يازانى: ف. رضاكلى

اجتماعى تربيه ايشجىلارنىڭ يىڭى دن حاضرلانمىسى مىثلەسى كىدى كىندىنە دوغمىشدر. بونى هيچ بركىمسە دوشونەرك ايلرى سوزمەمىشدر. انقلاب مكىت قارشوسە يىڭى مىثلەلر قويىمىش، بو مىثلەلر داها طوغروسى بونلرك تطبيقى معلملرك قارشوسە يىڭى طلبلر براقمىشدر.

يىڭى مكىت تشكىلى و معلملرك جاضرلق مىثلەلرى شىمدى

بر عضویت کبی اوپله صیفی براشمشلر، که بونلری يك دیگریندن آیری اولاراق دوشونمك ممکن دکلدر. برنجی مسئله حل ایدیلمه‌دن ایکنجی مسئله‌نک حلتی دوشونمکه هیچ کیمسه اقدام ایدمه‌مز. مع‌ماقیه ایکنجی (معلملر حاضرلغی) مسئله‌سی برنجی‌دن سوگره میدان چیقمشدر.

آذربایجان شورا قورولوشنه کچدیکن سوگره برنجی عموم آذربایجان معارف خادم‌لری قورولتاپنده بویله بر مکتبک تاسی و اوقتیابر انقلابی مسئله‌لرینه جواب ویره‌ییه‌جک کنج نسلی تریه ایتمک حقیقتی میدان چیقمشدی. یارادیلاجق مکتب یالکز زحمت مکتبی اولایلدی. بللی بر مسئله‌در، که بویله بر مکتب تاسیس ایتمک یالکز معلملرک درین پیداغوزی و سیاسی معلوماتلرینی قوتلندیردیکن سوگره ممکندر مع‌الامسف بویله مکتب ایشجیلری بزده يك آزدرد. اشته بونک ایچونده زحمت مکتبک تشکیلی مؤقت بر زمان ایچین تاخیره اوغرادی. بونکله برابر اهالی‌نک احتیاجنی تامین ایتمک ایچین مکتبلرک عددینی آرنرمق عین زمانده یگی تورک معلملری حاضرلامق و موجود معلملرک پیداغوزی سوادسزلفنی تسویه ایتمک لازم گلیوردی. بونی نظره آلاراق معارف قومیسارلفی کیچن سنه‌یه قدر بو اوغورده جالیشیوردی.

تورک معلملری آراسنده پیداغوزی سوادسزلفنک لغو اولندینی کیچن سنه بللی اولدیغدن سوگره باش تریه اجتماعیه دائره‌سی معلملرک یگی‌دن حاضرلغی ایچون معین بر خط حرکت چیزدی. ۱ ابلک نوبده برنجی درجه‌لی مکتب معلملرک سیاسی حاضرلغی مسئله‌سی حیاته تطبیق ایتمک.

II سیاسی حاضرق ایچین یابیلیمش بوتون تشبثاتی، پیداغوزی حاضرقی مسئلهسی ابله برلشدیرمک.

III قورصلار آچمق یوليله، کتلهوی حاضرقی حیاته تطبیق ایچین تعطیل زمانلریندن اعظمی درجهده استفاده ایتمک.

IV کوی معلملرنیک روخنه ر علمی سویهسنه اویغون پیداغوزی ژورنالرنیک منتظم نشرینه اقدام ایتمک.

V قونفرانسلدعوت ایتمک ایچین قیش تعطیلریندن استفاده ایتمک. حاضرقلک اڭ باشلیجه شکل و واسطهلری بنجه، منتظم

یای قورصلری و قونفرانسلدردر. حاضرقلک هر بر طرز و شکلی آزده اولسه، هر حالده لازمی شرائطی تامین ایتمهلیدر.

عکس تقدیرده بوتون بونلر قیمت و ماهیتلرنی غائب ایدرک هیچ بر نتیجه و ارامیاجقلر، معین بر نتیجه الده ایتمک ایچین

قورصلار - مداوملرنیک معلوماتی بر سویهده اولراق، درسلی آز و کندیلرینه عائد مسئلهلری مستقل حل ایتمکه مقتدر

اولمالیدرلر.

قونفرانس لر معین زمانلرده تشکیل ایدیلهرک، مسئلهلرنیک مقداری چوق اولمالیدر.

هر بر طرز و شکله اولان حاضرق تشکیلاتنک محکمکی، ایشه اولان مراق و فعالیت، حاضرقلک هر بر شکل و طرزینی

تعقیب ایتمهلیدرلر. بو یاقین تعطیل زمانلرینده بیتمش یای پیداغوزی قورصلری، باش تریه اجتماعیه دائره سنک یوقاریده کوستریلن

نظام نامه سینه اساساً قورولمشدی.

بو قورصلرک باشلیجه مسئلهسی، معلملرک سیاسی حاضرق ابله برابر درین پیداغوزی معلوماتلرنی قوتلندیرمک. تعبیر دیگرله

یگی مکتب تملنی قورایلهجک و اوقتیابر انقلابنک واحد زحمت

مەكتەپنى مەسئۇل سەنە جۈۋاب ۋە يەرەڭ مەقتەر مەملىرى ھازىرلا ماق ايدى.
مەزكۇر قورۇلارنىڭ درس پروگراممىلىرىدە يېڭى مەكتەپ ۋە سۈڭ
پىداغۇزى جەريانلارنىڭ اساسىي تەشكىل ايدان - اجتماعات سىياسى
سۈاد ۋە طەبىئەت ئىلمىلىرىدە بىرىنچى يىر ۋە يىرەلمەشدى.

قورۇلاردا درسنىڭ چوق اولما ماسى ايجۇن درس جەدۋىلىدەن، ھالا
بىر چوق ابدائىي مەكتەپلەردە تەدرىس ايدىلغان جەغرافىا درسى يىلە سىلەنمەشدى.
قورۇلاردا دەرنىڭ ايشارلىرىدە ۋە مەستەل چالېشما يە كەش مەيدان
ۋە يىرەلەرنىڭ قورۇلار لەقتۇرۇلارنى تەرەپلەندىن بۇ ايشارە آرتىق درجەدە
اهمىيەت ۋە يىرەلەردى. بۇ قورۇلار بۇ تەمطىل زامانى ۱۳۰۰ مەم
بىراق مەشلىرىدى.

قورۇلارنىڭ مەۋقەيتى ۋە نەتىجەسى سۈرۈلۈرسە، دىيە يىلرەزكە
قورۇلار شەپەسز مەملىرىنىڭ شۇرا ھەكۇمەتى ۋە قومۇنىست فرەقىسى
تەرەپلەن اولان تەملىرىنى آرتىرەشدر. اىشۇ ھەقىقىي قورۇلارنى تەقىش
ايتىدىگەن زامان اورادە بولغان كەچ اجتماعات مەملىرى دىخى كەندى
مەروۇسەلەرىدە سۈيەلەيدىلار. دۈنكى دىنچى مەعارف ھادىمى - مەحرەم
كۈنلەرىدە رۈھانىلار غەپنە نەمەشەدە بولمەشلىرىدە. (كەچە قورۇلارنى
مەيدىرنىڭ مەروۇسەسى). شەپەسز، دىنچى مەعارف ھادىمەن زەھمت
مەكنەندە يىر ۋە يىرەلمەز. نەچە بۇ بۈيۈك پىداغۇزى بىر ھەقىقەتدە.
يېڭى پىداغۇزى ايدەلەلە قورۇلار مەداۋملىرىنىڭ آشنا اولما ماسى
طەبىئىي اولارنىڭ كۈزىنى آچەش ۋە بۇ كۈندەن سۈڭرە كەچ
نەسلىك تەربىيە سەنە بىك ھەغلام بىر نەظرلە باقاراق سۈسەلەست ھەكۇمەتتە
كەچەڭ ۋە تەندەشلىرى تەشەببۇسە جەكەدرلار.

ظەنمەچە، قورۇلاردەن يېڭى بىراقىلەش مەملىرىنىڭ ۋە يەرەڭلەرنى
درسلىرىنى مەتۇدلىرى دۈز كۈن اولاقەدەر. دەرنىڭ ايشارلىرىدە مەستەل
چالېشما بولنارە تەشكىلات ايشارلىرىدە لايغەنچە ئۈكرە تەشدر.

بو مەملىكەت كەندى كۈپلەرنى ئىجتىمائىي ئىستەمكە بىرلەشتۈرۈپ مەكتەپلەرنى
 ھاھىيەتلىك ھەسەن رەقەبى قازانچى بىر مەركەز ھالەتە قويماقچىلىقىنى
 ئاڭلىغان ۋە مەكتەپلەرنىڭ دائىمىي بويۇبۇي تەرققىي ئىستەمەنە ئامىد ۋاردى.
 تەبىئىي، ئىشەنچلىك ھەققىي چەتتىكى يىلەك يالغىز تەدرىس ۋە مەكتەپ
 مەقسەتلىرى، چۈنكى تەدرىس ۋە مەكتەپ مەقسەتلىرىنى بىر ۋاسىتە
 پەيدا قىلىش ئىشلىرىدە كۈستەمەنچە ۋە ئۆزىنى قورسىك مەملىرى :
 يىلەك ۋە مەكتەپلەرنى تەجەبىز ئىدەك ھەقىقەتەن ئىلەرى سۈرۈپ يىلەك ئاپ
 ئايدىن كۈرۈلەچكەن.

بىر ۋەقە ئىشەنچلىك ۋەقەسىلە مەملىرىڭ ئاراسىدە ۋەقەسىلە
 ۋە ۋەقەسىلە مەملىرىڭ قازانچى كەندىلەرنى مەقسەتلىك ئىش بولدىلەرنى
 بىر كۈنكى تۈرك مەملىكى، مەملىرىڭ ۋەقەسىلە ئىدەلى ۋەقەسىلە بىر
 قىسمى تەشكىل. ئىدەلىكى ئىچۈن دائىمىي ئىلەرى ۋەقەسىلە چەكەن.
 ئىشەنچلىك مەقسەتلىك قۇمىسارلىق كۈرەك مەملىرىڭ كەندى ئىشلىرىدە
 مەقسەتلىك ئىلەرى ئىچىن بولۇپ ھەرسەنە، ئىدەلى مەملىرىڭ ۋەقەسىلە
 مەملىرىڭ يىلەك، يىلەك ۋەقەسىلە ئىدەلى ۋەقەسىلە بولۇپ ئىشەنچلىك
 بىر ۋەقەسىلە مەملىرىڭ سەيالىست ھەكۈمەتە باراۋەلى ۋەقەسىلە
 ئىشەنچلىك مەملىرىڭ ئىلەرى.

ۋەقەسىلە